

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

21. Quia destruit libertatem quando datur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT SECVNDVM.

Quomodo in oppugnanda gratia efficaci conveniant, aut differant.

NOTA XIX.

Repudiant gratiam que humanam sibi subijcit voluntatem.

IN oppugnanda vera Dei gratia, qua per Augustinum nobis tradita est, non minor profecto similitudo reperitur. Eadem quippe & Massilienses tunc, & recentiores isti nunc adversus operationem divinae gratiae obmurmurant. Et quamvis ijs pleraque similia sunt, quae praedestinationis ab eis objecta vidimus, ex alio tamen capite praedestinationi, ex alio efficaci gratiae opponuntur. Illi maxime propter immutabilitatem, qua voluntates ab aeterno preveniendo, de salute quorundam, nulla operum consideratione, decerneret: huic praecipue propter temporalis operationis efficaciam.

In primis igitur gratiam illam rejecerunt Massilienses, quae humanam sibi subijcit voluntatem, ut Prosper notat: hoc est, illam quae voluntati efficaci potestate ita dominatur, ut in ea ipsum etiam primum velle operetur; non eam cui voluntas ita dominatur, ut eam efficacem vel inefficacem & cassam reddat, si voluerit. Quod verum esse, alibi late asserimus, & infra forsitan aliquid diuturni sumus.

Quid vero recentiores nonne illam ipsam omnibus oppugnandi viribus expugnare nituntur? Prohibent enim palam, se illam averfari gratiam, quae determinat voluntatem, hoc est, cujus usus vel non usus non dependet à voluntatis dominantis nutu, sed ipsa inserit usum sui, humanam sibi subijcens voluntatem. Efficit enim primum, ut velit; & ex notentibus volentes facit. Illam vero se amplecti gratanter consentitur, cujus usus voluntati subditur, & facit aliquid aut non facit, prout voluntatis arbitrio placet. Vnde illud

Lesij: Neque gratiam subijcimus voluntati, sed usum gratiae. Quasi vero aliter gratia subijceretur voluntati, quam cum usus ejus & non usus, actio ejus & cessatio à voluntate suspenditur. Hinc saepe eorum phrasis: Liberum arbitrium cassum potest facere auxilium Dei: Gratia dicitur efficax vel inefficax ab effectu, & hujusmodi; quibus evidenter ista subiectio exprimitur. Et quamvis ipsi verissima haec esse putent; nos tamen alibi non obscure patefecimus, nullum in his sententijs relinqui gratiae Christi locum, sed solum eis liberi arbitrij naturam superesse, quae velle in eis & operari operetur.

In Epist. ad Aug.
Fidelitate
lib. 8. de haer.
cap. 6.
7. 8.
L. de grat.
lib. 1. c. 12.
2. 2.
Molinian.
& Lesij.

A

NOTA XX.

Ratio repudiandi, quia uni datur, alteri negatur.

CAUSE vero, cur hujusmodi gratiam contempere averfentur, proflus ipsissima sunt, quibus Massilienses ad eam detestandam oppugnandamque moti sunt. Et prima quidem illa fuit, quod gratia à sancto Augustino praedicaretur talis esse, quae non omnibus promiscue accipere volentibus offerretur, sed judicio Dei occulto daretur uni, alteri negaretur; sicut in Augustini scriptis identidem inculcatur.

Hinc illud Fausti adversus istam solemnem sancti Augustini & Prosperi doctrinam: Nunc, Faust. lib. 1. inquit, veniendum est ad illos, qui cum gratiam alijs dari, alijs negari asserunt, gratia minus cum Pelagio perdidit. Et in eodem libro inferius: Quis tam inmemor salutis suae sit, qui atrabentis misericordiam negare praesumat? Sed ille vere impius est, qui eam non omnibus ingeri, non omnibus testatur impendi. Simili modo Massilienses, de quibus Prosper & Hilarius, molestissime ferebant in hunc sensum illud ab Augustino usurpari: sicut unicuique partitus est mensuram fidei, quasi uni ad dandum ut velit, restitit ab hoc dono alijs partiter.

Hoc ipsum graviter istis recentioribus displicet. Nec enim ferre possunt, gratiam ita dispensari à Deo, ut eam uni det, alteri neget: sed omnibus communiter eam impendi volunt. Itaque pari proflus modo gratiam sufficientem quandam omnibus omnino hominibus quantumcumque perversis expositam tradunt. Quae doctrina quia ex eorum libris notissima est, nullis testimonijs opus est. Videat qui volet Lessium, Suarez, Molinam.

L. de lib. de
praed. sect. 6.
n. 69. & 60.
Suarez de
auxil. lib. 3.
c. 6.
Mol. in Cons.
cord. q. 14.
a. 13. & 14.
10. & 12.
a. 4. & 5.
disp. 4.

NOTA XXI

Quia destruit libertatem quando datur.

ALTERA, eaque celebratissima fuit, quod destrueret libertatem arbitrij nostri, idque sive nobis à Deo donaretur, sive negaretur. De primo nunc, de altero sequenti observatione id ostendendum est.

Perire itaque libertatem arbitrij per gratiae illius, quam praedicabat Augustinus, efficaciam, sexcentis tundeantur caelum & terram querimonijs. Vnde Prosper ad Rufinum: Scripta eius (sancti Augustini) quibus error Pelagianorum impugnatus, insamant, ducentes eum liberum arbitrium penitus submovere. Et inferius: Nimum vero impie, nimumque inconsiderate ab adversariis dicitur, quod per hanc Dei gra-

Prosper. Epist. ad Rufin.
Ibid. in fin.

Faus. lib. 2. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

tiā, libero nihil relinquatur arbitrio. Itaque coactionem per gratiam inferri voluntati, & necessitatem, gratiamque solitariam sine concursu videlicet voluntatis, operari salutem, incunctanter asseriebant. Imo brutis animalibus hominem similem, vel potius pejorem fieri; quandoquidem sicur mare magnum, quod huc atque illuc ventis agitantibus volutatur, ita ad quodcumque bonum vel fecimus, sine illo affectu suo, solo divina potestate impulsu, mens humana versaretur. Ecce hereticus (quem non alium quam sanctum Augustinum cum suis intelligit) sub pretextu gratiæ, qualem vult hominem esse post gratiam. Vbi perspicue vides, quo sensu Faustus gratiam Christianam ac veram in voluntate operari crederet. Nonne insanie simile videretur, si de gratia cujus usus instar cuiuslibet potentia, instar habitus, instar specierum, instar lucis, instar concursus illius indifferentis Dei, voluntatis nutui ad amulsum subditur, tales expostulationes & epulatus, non ab ignaro vulgo, sed ab acurissimis viris, funderentur? Nonne recentiores gravissime adversus eos moverentur, à quibus tam brutus sibi stupor affingeretur, ut gratiam illam ab ipsa cooperatione voluntatis efficacem, quam ipsi docent, libertati voluntatis ad veritatem credere putarentur? Et hoc nomen de Massiliensibus quoquo modo credi volunt, ne alioquin ab eis de Animam ac sensa sua derivasse credantur.

Quam vero sint ipsis in hac expostulatione similes, res ipsa clamat, & voluminibus plenis ubique protestantur, Molina, Vasquez, Gregorius à Valentia, Suarez, Lessius, & alij. Nihil enim invidiosius passim inculcant, quam per gratiam, quæ ad volendum, consentiendum, agendum prædeterminat voluntatem, funditus everti libertatem: ut non sit opus tellum onijs eorum corregatis hoc asserere.

NOTA XXII.

Quia destruit eam et jam cum negatur.

Lib. de Cor. c. 2. 1. 2. 3. 4.

Quod vero libertatem et jam everteret illa gratia, quando divino iudicio subtrahitur, non minus invidiose Massilienses questi sunt. Nam apud Augustinum extra culpam se videri volunt, qui non obediunt Deo, quia obediētia, hoc est, gratia ad obediendum, munus Dei est. Hanc, inquit, non accepimus. Quid itaque corripimus, quasi nos eam nobis dare possimus, & nostro arbitrio dare volumus? Istas enim Adrumetinorum querelas fuisse quoque Massiliensium, in Epistola sua Prosper affirmat. Hinc & Faustus: dum liberi in reimpior arbitrio in alterutram partem omnia ex prædestinatione statuta & definita esse pronunciat, etiam suprema remedia penitentia sensu abrupta pietatis evacuat. Ita vero inferbit libros suos: Professio fidei adversus eos, qui dum per solam voluntatem Dei, alios dicunt ad vitam atirabi, alios in mortem deprimi, hinc fatum cum gentilibus asserunt, inde liberum arbitrium cum Manichæis negant. Nam duplex in eis verbis Augustiniana doctrina caput impetit, pi-

Faus. lib. 2. c. 1. 1.

num, quod Deus per solam voluntatem, hoc est, per gratiam suam, alios ad vitam attrahere diceretur; alterum, quod alios in morte relinqueret, vel reprobareret.

Idem omnino non semel adversus gratiam illam ex se efficacem, quæ non omnibus datur, recentiores ingeminant. Lessius: An tequam detur metio efficax, non est in ipsis potestate eam habere, ut sepe ostensum est, ac proinde nec opus bonum facere: Vnde nullum instans dari potest, in quo sit potens ad utrumlibet; quod tamen ad rationem libertatis requiritur, supra capite quinto ostendimus. Idipsum docet & alij locis. Nec ceteri dissentunt. Putant enim nullo modo imputandum esse peccatum, tanquam non liberam voluntate factum, si gratia, sine qua vitari non potest, negaretur.

NOTA XXIII.

Quia præceptum fit hominibus impossibile.

Deinde, quod ex præcedenti sequitur, si subtrahatur gratia illa vitando peccato, vel faciendo operi, quod præcipitur, necessaria, jam præceptum fit hominibus impossibile. Ita conueniunt in superiori observatione Monachi Adrumetini: Cur corripitur, arguimur, reprobemur, accipimus? Quid facimus, qui non accepimus? Quali dicerent, impossibile est nobis facere quod præcipitur, quia gratiam non accepimus, qua fieri possit. Vnde & Faustus: Quenodo prædicat gratiam, qui misericordiam negat? Quomodo videtur asserere Dei donum, cuius tollit auxilium &c. Quenodo mihi dicitur, Declina à malo & fac bonum, si iam malum dedinare non possum? Per istius videlicet misericordia seu gratia subtractionem.

Accurate hoc imitatur Lessius: Si præter cetera auxilia requiritur, ad singula opera motio (id est gratia) quædam determinans, quam habere non sit in potestate, utpote quam Deus pro paucis prædestinavit; plurimi profecto sunt, quibus præcepta dei sunt impossibilia. Idipsum docent alij multo majori, ut eis videtur, ratione, si gratia sufficiens ad implenda præcepta subtrahatur. Concludunt enim eadem quæ Massilienses ratione subnixi: præcepta fore impossibilia: Offerit ergo Deus hoc auxilium, inquit Lessius, alioquin sequeretur, & Deum iubere impossibilia, & nos peccare in eo quod vitare non possumus: vel eorum violando divina præcepta nos non peccare.

NOTA XXIV.

Quia frustra erunt præcepta, exhortationes, correptiones.

Eiusdem rationis est, eodemque fundamento innixum, quod conqueriebantur frustra futura præcepta, exhortationes, & correptiones. De quo in præcedentibus duobus capitibus audivimus Massiliensium voces. Similes passim fundunt etiam recentiores: Deumque frustra erunt præcepta, frustra consilia, frustra exhorta-

Less. de grat. c. 9. n. 9. Vide c. 3. n. 12. latins. Suarez lib. 2. de auxili. c. 6.

Lib. de Cor. c. 2. 1. 2. 3. 4.

Faus. lib. 2. c. 1. 1.

Less. de grat. c. 9. n. 3.

Less. de præd. fact. c. 6. n. 6. Vide Suarez lib. 2. de auxili. c. 1. 3. auxili. c. 1. 3.

Less. lib. 2. de grat. c. 9. n. 12.